

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod 3 – Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2027

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Bod bol zaradený na rokovaní HSR dňa 02.06.2026 Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 78b ods. 7 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 406/2025 Z. z.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrhom nariadenia vlády sa ustanovuje na rok 2027 výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v

- a) zariadeniach sociálnych služieb pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (ďalej len „zariadenie podmienené odkázanosťou“), ktoré poskytujú sociálnu službu pobytovou formou
- b) zariadeniach krízovej intervencie (nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania), ak je poskytovateľom sociálnej služby v týchto zariadeniach obec.

Od roku 2027 bude finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR poskytovaný len pre tie zariadenia podmienené odkázanosťou, ktoré poskytujú sociálnu službu pobytovou formou (týždenne alebo celoročne), avšak naďalej pre vybrané zariadenia krízovej intervencie.

Predkladaný návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky vytvára právne podmienky na zabezpečenie udržateľnosti poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou a ich dostupnosti pre fyzické osoby, odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže. Bez vytvorenia právnych predpokladov medziročným zvýšením výšky tohto finančného príspevku, nemožno zabezpečiť stabilizáciu zamestnancov v sociálnych službách, ktorá je nesporne spojená so zvýšením úrovne ich odmeňovania.

Účelom finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie obciam a poskytovania finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni neverejným poskytovateľom tejto sociálnej služby je spolufinancovanie bežných výdavkov na poskytovanie tejto sociálnej služby, pričom medziročné udržanie miery spolufinancovania nákladovosti týchto sociálnych služieb zo štátneho rozpočtu v záujme ich dostupnosti a udržateľnosti je naplnením garancie štátu pri zabezpečení ústavného práva každého v systéme sociálnych služieb na pomoc v hmotnej núdzi potrebnú na zabezpečenie základných životných podmienok.

Predmetné nariadenie vlády nadobudne účinnosť 1. januára 2027.

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona sa predkladá s cieľom ustanovenia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2027. Členské organizácie RÚZ návrh v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovali pričom predložené pripomienky naďalej zostávajú predmetom rozporu.

RÚZ odporúča návrh na ďalšie konanie s nižšie uvedenými pripomienkami.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Navrhujeme naviazanie valorizácie príspevku na rok 2027 od úrovne minimálnej mzdy na rok 2027.

Odôvodnenie:

Návrh nariadenia valorizuje príspevok na poskytovanie sociálnej služby pre rok 2027 tak, že upravuje jeho výšku podľa výšky minimálnej mzdy na rok 2026. S takouto valorizáciou zásadne nesúhlasíme a upozorňujeme na tento problém už roky.

Valorizácia príspevku na rok 2027 podľa minimálnej mzdy z roku 2026 ignoruje zvýšenie minimálnej mzdy na rok 2027, ktoré budú musieť poskytovatelia znášať. Mnohí poskytovatelia sociálnych služieb už teraz kvôli nedostatočnému financovaniu služieb nie sú schopní svojim zamestnancom za ich prácu dávať väčšie ako minimálne možné ohodnotenie, častokrát na úrovni minimálnej mzdy. Nízke príjmy v sektore spôsobujú odliv pracovnej sily a nedostatok pracovníkov na vykonávanie náročnej a dôležitej práce so zraniteľnými ľuďmi. Stabilizácia personálu a ich adekvátne odmeňovanie je preto podmienkou udržateľnosti služieb.

Navrhuje preto, aby sa valorizácia príspevku na rok 2027 odvíjala od úrovne minimálnej mzdy na rok 2027, nie minimálnej mzdy na rok 2026. Inak štát vedome dostáva poskytovateľov do „plánovaných“ deficitov a finančne ich destabilizuje.

Pre najvyšší stupeň odkázanosti sa výška príspevku určuje vo výške 1 007 eur vypočítanej ako 1,1 násobok sumy 915 eur predstavujúcu výšku minimálnej mzdy na rok 2026. Suma by však mala byť určená na základe minimálnej mzdy určenej na rok 2027 (podľa automatu 972 eur). Korešpondujúca výška príspevku na rok 2027 v najvyššom stupni by tak mala byť 1,1 násobok sumy 972 eur, teda 1 069 eur.

Výška minimálnej mzdy na rok 2027 je určená automatom, pokiaľ sa sociálni partneri nedohodnú inak. Takže štát dopredu vie aká bude minimálna mzda a preto je logické valorizáciu pripraviť a schváliť na očakávanú minimálnu mzdu, nie na minimálnu mzdu z predchádzajúceho roka.

Navrhuje v aktuálnom procese novelizácie zákona 448/2008 upraviť ustanovenie §78b ods.8 tak, aby nestanovovalo vyhlásenie nariadenia v zbierke zákonov do 30. júna predchádzajúceho príslušného roka, ale v neskorší dátum, keď bude výška minimálnej mzdy definitívne potvrdená (napr. september). To umožní valorizovať príspevok na ďalší rok podľa definitívne potvrdenej výšky minimálnej mzdy stanovenej na tento ďalší rok.

Takisto žiadame alokovať v rozpočtovej kapitole MPSVR SR na rok 2027 príslušné prostriedky na vykrytie tejto valorizácie.

2. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Navrhuje valorizovať s účinnosťou od 1.1. 2027 výšku súm súvisiacich s príplatkom k PPO tak, aby sumy boli naviazané na sumy minimálnej mzdy na rok 2027, a to samostatným nariadením vlády na základe splnomocňovacieho ustanovenia v zákone č. 406/2025 Z. z. (ust. § 8 ods.9).

Odôvodnenie:

Návrh nariadenia valorizuje príspevok na poskytovanie sociálnej služby pre rok 2027. Keďže v rámci prijatej reformy financovania soc. služieb sa od 1.1.2027 nebude príspevok poskytovať pre ambulantné soc. služby, príspevok sa valorizuje iba pre pobytové soc. služby. Pre ambulantné služby sa príspevok na poskytovanie soc. služby v rámci reformy preniesol do PPO a reflektuje sa aj vo výške príplatku k PPO. Práve príplatok k PPO ma za cieľ dorovnať financovanie ambulantných služieb v súbehu s neformálnou starostlivosťou do výšky ministerského príspevku na poskytovanie soc. služby. Je preto nutné adekvátnu valorizáciu uskutočniť aj vo vzťahu k ambulantným službám. Inak by išlo o diskrimináciu poskytovateľov a teda aj prijímateľov.

Ak by sa valorizácia neuskutočnila, vzniká legislatívna neistota pre prijímateľov ambulantných sociálnych služieb, ako aj pre ich poskytovateľov, keďže príplatok k príspevku na odkázanosť nie je súčasťou aktuálne navrhnutého balíku valorizačných nariadení a existuje tu riziko, že náklady spojené s touto formou financovania nebudú môcť byť zapracované do rozpočtu MPSVR SR na budúci rok, na rozdiel od pobytových služieb, ktoré túto istotu majú.

Navrhuje preto samostatným nariadením vlády na základe splnomocňovacieho ustanovenia v zákone č. 406/2025 Z. z. (ust. § 8 ods.9) valorizovať s účinnosťou od 1.1. 2027 výšku súm súvisiacich s príplatkom k PPO tak, aby sumy boli naviazané na sumy minimálnej mzdy na rok 2027.

V roku 2026 bola suma príspevku na poskytovanie soc. služby pri ambulantnej forme v najvyššom stupni odkázanosti ustanovená vo výške 599 eur. Na túto sumu sú aktuálne naviazané aj výšky príplatku k PPO. Suma 599 eur tvorí 66,7% zo sumy príspevku na poskytovanie soc. služby určenej pre pobytovú formu, teda zo sumy 898 eur pre rok 2026.

V rámci aktuálnej valorizácie sa táto suma zvyšuje na 1 007 eur na rok 2027, pričom korešpondujúca suma pre ambulantné služby predstavuje výšku 671,50 eur. Aspoň takú výšku musia dosiahnuť pri súbehu ambulantnej a neformálnej starostlivosti maximálne výšky PPO a príplatku k PPO určené na financovanie ambulantnej starostlivosti, ak sa suma príspevku na poskytovanie soc. služby schváli vo výške navrhovanej ministerstvom.

Navrhujeme však príplatok k PPO valorizovať od 1.1. 2027 nie v nadväznosti na sumu minimálnej mzdy za rok 2026, ale minimálnej mzdy na rok 2027. V prípade minimálnej mzdy na rok 2027 vo výške 972 eur by príspevok na poskytovanie soc. služby predstavoval v najvyššom stupni odkázanosti $972 \times 1,1 = 1068$ eur. Korešpondujúca suma relevantná pre ambulantné služby by bola 66,7% z tejto sumy, teda 712 eur. Túto sumu považujeme za relevantnú pre nastavenie súm príplatkov k PPO na rok 2027.

Výška minimálnej mzdy na rok 2027 je určená automatom, pokiaľ sa sociálni partneri nedohodnú inak. Výška bude definitívne potvrdená po ukončení rokovaní v auguste 2026. Po definitívnom potvrdení sumy minimálnej mzdy na rok 2027 bude teda vláda môcť valorizovať PPO aj príplatok PPO na rok 2027.

Takisto žiadame alokovať v rozpočtovej kapitole MPSVR SR na rok 2027 príslušné prostriedky na vykrytie tejto valorizácie.

Zdroj: RÚZ